

Agendapunt : 8.
Voorstelnummer : 12-84
Raadsvergadering : 9 december 2010
Naam opsteller : Laureen Hulskamp
Informatie op te vragen bij : Laureen Hulskamp (tst 170)
Portefeuillehouders : Alwin Hietbrink

Onderwerp:

Aan de raad,

Beslispunt: De Afstemmingsverordening WWB, IOAW, IOAZ 2010 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2004.

1. Waar gaat dit voorstel over?

De Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (wet BUIG) is met ingang van 1 januari 2010 in werking getreden. Met de wet worden de gemeentelijke middelen voor de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) voor zover dat betrekking heeft op algemene bijstand aan startende ondernemers, alsmede de Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)¹ gebundeld met het Inkomensdeel voor de Wet werk en bijstand (WWB). Met de invoering van deze gebundelde uitkering krijgt de gemeente één budget voor de bekostiging van uitkeringen op grond van de WWB, de IOAW, de IOAZ en het Bbz 2004.

De financieringssystematiek van de IOAW, de IOAZ en het Bbz 2004 wijzigt eveneens. De IOAW, de IOAZ en het Bbz 2004 kennen tot 1 januari 2010 een financieringssystematiek van 75% declaratie en 25% eigen budget. Het gecombineerde declaratie- en budgetsysteem voor deze uitkeringskosten is vervangen door een systeem van volledige budgetfinanciering, zoals dit al van toepassing was voor het WWB inkomensdeel.

De wetgever heeft de gemeenten belast met de uitvoering van de IOAW en de IOAZ. Net als in de Wet werk en bijstand en de Wet investeren in jongeren (WIJ) is het college verantwoordelijk voor de uitvoering van beide wetten. De gemeenteraad heeft daarentegen de verplichting beleid vast te stellen en dit beleid in een verordening vast te leggen.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

Op grond van de IOAW en de IOAZ (artikel 35, eerste lid, onderdeel c van de IOAW/IOAZ) dient de gemeenteraad regels vast te stellen over de verlaging van de grondslag (uitkeringsnorm) bij verwijtbaar gedrag en over de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een uitkering alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.

De afstemmingsverordening dient per 1 juli 2010 te zijn vastgesteld want dan treden de artikelen van de wet BUIG die deze verordening voorschrijven in werking.

Het Boetebesluit sociale zekerheidswetten en het maatregelenbesluit Abw, IOAW en IOAZ zou dan eveneens met ingang van 1 juli 2010 komen te vervallen.

¹ De Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) wordt uitgevoerd door centrumgemeente Alkmaar

Aansluiting bij afstemmingsverordening WWB

Er is gekozen voor één afstemmingsverordening voor WWB, IOAW en IOAZ, om de afstemming (verlaging) van de uitkeringen ten aanzien van deze wetten op elkaar aan te laten sluiten.

Voor de uitvoering van deze wetten is het eveneens praktisch om één verordening te hanteren. De reeds bestaande WWB afstemmingsverordening heeft als basis gediend voor deze nieuwe verordening. De Afstemmingsverordening WWB dient te worden ingetrokken.

De Afstemmingsverordening biedt de basis voor de genoemde wetten om de uitkering af te stemmen. Daarbij is het aspect van rechtszekerheid voor de burger van groot belang. De verordening geeft aan in welke gevallen er afgestemd kan worden.

Beleidsinhoudelijk worden ten aanzien van de WWB en de IOAW/Z dus dezelfde keuzes gemaakt en vastgelegd in de verordening; er is dan ook geen sprake van een beleidswijziging.

Toch is de IOAW en/of de IOAZ een ander type uitkering dan de WWB, gebaseerd op andere wetgeving. De verschillen welke van belang zijn voor het "inbreien" van de IOAW en IOAZ in de Afstemmingsverordening zijn o.a.:

- De uitkering IOAW en IOAZ is een bruto uitkering en wordt van bruto naar netto berekend;
- De inkomsten worden bruto verrekend;
- De IOAW en de IOAZ kennen geen toeslagen zoals de WWB;
- Het verlagingpercentage zal van de grondslag worden genomen i.p.v de bijstandsnorm;
- De IOAW/IOAZ spreekt over uitkering, de WWB over bijstand.

Voorts is ambtelijk onderzocht, gelet op het streven naar deregulering, of het noodzakelijk is om in een verordening regels vast te stellen over de verlaging van de grondslag bij verwijtbaar gedrag en over de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een uitkering alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.

Artikel 35, eerste lid, onderdeel c van de IOAW en de IOAZ stelt dat de gemeenteraad in een verordening regels stelt over misbruik en oneigenlijk gebruik. Door in te stemmen met de onderliggende afstemmingsverordening WWB, IOAW en IOAZ beschikt de gemeente Bergen weer over een juridisch actueel kader, welke noodzakelijk is voor de burgers van Bergen zodat zij weten welke regels en voorwaarden de gemeente ten aanzien van het afstemmen van uitkeringen hanteert en waaraan de rechter in bezwaar- en beroepszaken het beleid van de gemeente kan toetsen.

Het doel van dit voorstel is u te informeren over de inwerkingtreding van de wet BUIG en de gevolgen hiervan en te adviseren over het vaststellen van de afstemmingsverordening WWB, IOAW, IOAZ en daarmee;

- Voldoet de afstemmingsverordening aan de wettelijke verplichting die voortkomt uit de inwerkingtreding van de wet BUIG;
- Is in de afstemmingsverordening WWB, IOAW en IOAZ geen sprake van nieuw beleid; het bestaande beleid wordt in de nieuwe afstemmingsverordening voortgezet;

Tenslotte is in deze afstemmingsverordening regionale aansluiting gezocht als het gaat om het afstemmen van de Bijstand en de hoogte van de maatregel bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen. De keuze voor het ophogen van het percentage voor afstemming ligt gelegen in het feit dat de maatregelenverordening van de gemeente Bergen erg verouderd is (stamt nog uit 2004). Regio gemeenten Noord Kennemerland hebben de percentages in het kalenderjaar 2009 al regionaal aangepast. Hiermee wordt enerzijds voorkomen dat een 'wij-zij'cultuur binnen de regio ontstaat. Daarnaast staat de hoogte van de maatregel genoemd in de maatregelenverordening van 2004 niet meer in verhouding tot een gedraging en verliest de maatregel zijn effect. Door het ophogen van de maatregel is de klant eerder geneigd mee te werken aan zijn verplichtingen omdat men een korting op zijn uitkering nu eerder voelt in zijn portemonnee. De verordening voorziet overigens wel in dat de klant, 'bij overtreding' eerst een

schriftelijke waarschuwing krijgt inclusief een redelijke hersteltermijn alvorens wordt overgegaan tot het afstemmen van de bijstand op geconstateerde gedragingen en staat de procentuele afstemming van de bijstand altijd in redelijke verhouding tot de gedraging.

3. *Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?*

Zoals hier voorafgaand is vermeld dient de afstemmingsverordening per 1 juli 2010 te zijn vastgesteld want dan treden de artikelen van de wet BUIG die deze verordening voorschrijven in werking. Het Boetebesluit sociale zekerheidswetten en het maatregelenbesluit Abw, IOAW en IOAZ zou dan eveneens met ingang van 1 juli 2010 komen te vervallen. Bij de vaststelling van de Wet BUIG is echter abusievelijk met ingang van 1 januari 2010 het Boetebesluit al ingetrokken en ook relevante artikelen over maatregelen welke opgenomen zijn in de IOAW en de IOAZ zijn met ingang van 1 januari 2010 gewijzigd/ingetrokken. Er ontstond door deze wijzigingen in de periode 1 januari 2010 tot 1 juli 2010 een vacuüm in de wet- en regelgeving als het gaat om verlaging van de uitkering IOAW en IOAZ. Dit werd onderkend door het ministerie van SZW en zij heeft aangegeven dat dit was op te vangen door of het nemen van een "tijdelijk maatregelenbesluit IOAW en IOAZ" of door het tijdelijk aanpassen van de inhoud van de maatregelenbeschikking door de colleges. Uw college heeft de maatregelenbeschikking aangepast op de huidige afstemmingsverordening WWB, IOAW, IOAZ. Gemeenten zijn in maart 2010 op de hoogte gebracht van de wijzigingen van de Wet BUIG. Op dat moment is een regionale werkgroep gestart met de inrichting van de afstemmingsverordening. Vervolgens is de afstemmingsverordening in augustus 2010 aan diverse regionale cliëntenraden voorgelegd. De cliëntenraden hebben vervolgens per mail aangegeven af te zien van advies aan het college aangezien er geen inhoudelijke wijziging van beleid plaats vind. Vervolgens is bij regionale beleidsoverleg van 14 september jl., besloten tot het indienen van de verordening bij uw college en raad.

De regionale samenwerking en het afstemmen van de verordening met diverse cliëntenraden gedurende de zomerperiode hebben uiteindelijk geleid tot het vertraagd aanleveren van deze afstemmingsverordening.

4. *Wie/wat heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?*

Met de bundeling van de IOAW, de IOAZ, het BBZ (deels) en de WWIK met het WWB inkomensdeel wordt een bijdrage geleverd aan de realisatie van de doelstelling uit het Coalitieakkoord om het aantal specifieke uitkeringen aan gemeente te verminderen en daarmee de administratieve lasten voor gemeenten te reduceren.

Dit advies heeft betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW);
- de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
- Wet werk en bijstand (WWB);
- Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (wet BUIG)

Zoals vermeld heeft de wetgever de gemeenten belast met de uitvoering van de IOAW en de IOAZ. Net als in de Wet werk en bijstand en de Wet investeren in jongeren (WIJ) is het college verantwoordelijk voor de uitvoering van beide wetten. De gemeenteraad heeft daarentegen de verplichting beleid vast te stellen en dit beleid in een verordening vast te leggen. Met het instemmen van de afstemmingsverordening wordt het huidige beleid van de gemeente niet gewijzigd.

5. *Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?*

Op 1 januari 2010 is de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (wet BUIG) van kracht. Als gevolg van de inwerkingtreding van deze wet is bij de gemeenteraad de verplichting neergelegd om (conform de WWB) ook voor de IOAW en de IOAZ gerechtigden in een verordening regels vast te stellen met betrekking tot het afstemmen (verlagen) van de

uitkering. Er zijn dus geen alternatieve keuze mogelijkheden. Deze bepaling is neergelegd in artikel 35 van zowel de IOAW als de IOAZ.

Er is gekozen voor één afstemmingsverordening voor WWB, IOAW en IOAZ, om de afstemming van de uitkeringen ten aanzien van deze wetten op elkaar aan te laten sluiten.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

De afstemmingsverordening dient per 1 juli 2010 te zijn vastgesteld want dan treden de artikelen van de wet BUIG die deze verordening voorschrijven in werking.

Het Boetebesluit sociale zekerheidswetten en het maatregelenbesluit Abw, IOAW en IOAZ zou dan eveneens met ingang van 1 juli 2010 komen te vervallen. Het huidige beleid blijft echter ongewijzigd en het bestaande beleid wordt in de nieuwe afstemmingsverordening voortgezet.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemeoid?

Het vaststellen van de afstemmingsverordening WWB, IOAW en IOAZ brengt geen kosten met zich mee.

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit?

Er zijn geen subsidiebronnen mogelijk.

8. Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?

De gemeenteraad heeft de verplichting beleid vast te stellen en dit beleid in een verordening vast te leggen.

Bijlagen:

Afstemmingsverordening WWB, IOAW, IOAZ 2010

Bergen, 19 oktober 2010

College van Bergen,

R. Groninger,
secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester